

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Dato: 05.09.2018
Saksref.: 201800959-3
Saksbehandler: Jørgen Jahr Hopperstad
Deres ref.:
Sider: 2

Høring - endringer i offentleglova m.m - merknad fra Jernbanedirektoratet

Innledning

Jernbanedirektoratet viser til høringsbrev m/høringsnotat fra Justis- og beredskapsdepartementet (i det videre departementet) av 4. juli 2018. Høringsnotatet omhandler flere forslag til endringer, blant annet av offentleglova og sivilombudsmannsloven. Jernbanedirektoratet har merknader til, og vil i det videre kommentere, forslaget i høringsnotatets punkt 2 *Innsyn i elektroniske kalendrar* som omhandler offentleglova.

Departementet skriver i høringsnotatet at det i «*nokre tilfelle*» den senere tiden er bedt om innsyn i elektroniske kalendre som politikere og offentlig ansatte har i tilknytning til Outlook eller andre e-post- og kalendersystem. Departementet redegjør deretter for tekniske sider ved innføring av kalenderavtaler i elektroniske e-post- og sakssystemer. I tillegg presenteres Sivilombudsmannens vurdering av om slike kalenderinnføringer er omfattet av innsynsretten med bakgrunn i to konkrete saker Sivilombudsmannen har behandlet. Departementet gjør noen egne vurderinger, herunder av spørsmålet om oppføringer i elektroniske kalendre er omfattet av innsynsretten etter offentleglova, i tillegg til å beskrive utfordringer med innsyn i elektroniske kalenderoppføringer. På bakgrunn av gjennomgangen fremsetter departementet forslag om å ta inn et nytt ledd i § 26 i offentleglova som sier at «*Det kan gjerast unntak frå innsyn for innføringar i elektroniske kalendrar*».

Jernbanedirektoratets syn på saken

Innledningsvis vil Jernbanedirektoratet påpeke at offentleglova er en sentral lov i den norske forvaltningen som bidrar til åpenhet, transparens og debatt om forvaltningens virke. Temaet for departementets høring – graden av åpenhet om elektroniske kalendre – er i en forlengelse av dette naturlig nok viktig. Det vil kunne være av interesse for offentligheten å få kjennskap til hvilke aktiviteter ledere og representanter for diverse forvaltningsnivå og -organer har, herunder hvem de møter og hva som er temaet for møtet.

Forslaget fra departementet vil, dersom det gjennomføres, innebære en innsnevring av dagens innsynsadsang. Åpenheten i forvaltningen vil dermed svekkes. Samtidig vil vi påpeke at det vil kunne være hensyn som er så tungtveiende at de kan forsvare en slik innsnevring. Departementet vektlegger blant annet hensynet til at det kan være arbeidskrevende og by på vanskelige avgrensningsspørsmål å gjennomgå kalendre for å skille mellom oppførte arbeidsrelaterte og private gjøremål.

Det bør være en viss terskel for å få gjennomslag for å begrense innsynsadgangen grunnet arbeidsmengden det vil medføre gjennomgå og behandle innsynskrav. Ethvert innsynskrav vil i prinsippet medføre en økt arbeidsmengde for organet som skal behandle kravet. Et kvalifisert hensyn bør derfor være noe utover dette.

Ser man hen til departementets beskrivelse synes det som om innsynskrav i elektroniske kalendre forekommer i begrenset omfang, jf. at departementet skriver at det bare har vært «*nokre tilfelle*» av innsynskrav i slike kalendre. Selv om det har medført ekstra arbeid for de som har behandlet disse kravene, tilsier beskrivelsen av det totale bildet at dette ikke er en problemstilling som medfører særlig økt arbeidsmengde for det offentlige som sådan og belaster offentlige budsjetter nevneverdig. Dette svekker etter vårt syn det reelle og faktiske behovet for å gjennomføre forslaget fra departementet i en slik grad at vi stiller spørsmål ved om det er grunnlag for å gå videre med endringsforslaget.

Skulle man likevel legge til grunn at antallet innsynskrav i elektroniske kalendre, i tillegg til arbeidsmengden disse medfører, kvalifiserer til at offentleglova bør endres, bør en endring begrenses sammenlignet med hva departementet foreslår. De to sakene fra Sivilombudsmannen som departementet omtaler, gjelder landets fremste politiske posisjoner, henholdsvis statsministeren og næringsministeren. Etter vårt syn gjør hensynet til åpenhet seg generelt sterkere gjeldende for statsråder og den øvrige politiske ledelsen, enn for de administrativt ansatte på lavere nivå i samme departementet. Tilsvarende skille vil gjelde for den øverste ledelsen i andre stats- eller forvaltningsorganer sammenlignet med de samme organenes saksbehandlere.

Dersom departementet skulle velge å gå videre med høringsforslaget, vil vi derfor anmode om at forslaget modereres på den måten at de elektroniske kalendrene til et organs (politiske) ledelse og øvrige sentrale personer, fortsatt er underlagt dagens innsynsregler. Departementet bør her vurdere nærmere hvordan grensegangen best kan trekkes opp og reglene utformes i tråd med dette.

Med vennlig hilsen

Kirsti Slotsvik
Jernbanedirektør

Aina Foss-Indrehus
Seksjonssjef Juridisk

Dokumentet er godkjent elektronisk og sendes uten signatur